

BAB 4 SISTEM PERSEKUTUAN

SINOPSIS

Malaysia merupakan sebuah negara Persekutuan. Sistem Persekutuan di negara kita mempunyai latar belakang sejarah yang tersendiri. Kuasa Kerajaan Persekutuan dan Kerajaan Negeri telah ditetapkan dalam Perlembagaan Persekutuan. Kerjasama antara Kerajaan Persekutuan dengan Kerajaan Negeri terjalin dalam pelbagai bentuk memberikan manfaat kepada kesejahteraan rakyat dan pembangunan negara. Terdapat juga faktor tertentu yang mengukuhkan sistem Persekutuan di negara kita. Prinsip keluhuran perlembagaan dan penyelarasan antara Kerajaan Persekutuan dengan Kerajaan Negeri telah mengukuhkan sistem Persekutuan di negara kita.

Inti Pati Pembelajaran

1. Latar belakang sistem Persekutuan di negara kita.
2. Kuasa Kerajaan Persekutuan dan Kerajaan Negeri.
3. Kerjasama Kerajaan Persekutuan dan Kerajaan Negeri.
4. Faktor yang mengukuhkan sistem Persekutuan.

Elemen Kewarganegaraan dan Nilai Sivik

1. Kepentingan bermusyawarah dalam membuat keputusan.
2. Kepentingan mewujudkan pentadbiran yang sistematik.
3. Kepentingan sikap kerjasama antara Kerajaan Persekutuan dengan Kerajaan Negeri bagi membangunkan negara.
4. Kepentingan memahami tanggungjawab rakyat dan pemimpin bagi membangunkan negara.

Kemahiran Pemikiran Sejarah

1. Memahami kronologi perkembangan sistem Persekutuan di negara kita.
2. Meneroka bukti keberkesanan kerjasama Kerajaan Persekutuan dan Kerajaan Negeri.
3. Membuat imaginasi kuasa yang dipegang setiap peringkat kerajaan dalam sistem Persekutuan.
4. Membuat interpretasi kekukuhan sistem Persekutuan melalui kuasa dan tanggungjawab bersama.
5. Membuat rasionalisasi pembahagian kuasa dalam sistem Persekutuan.

Wilayah Persekutuan Putrajaya.

4.1 Latar Belakang Sistem Persekutuan di Negara Kita

Malaysia merupakan sebuah negara yang mengamalkan sistem Persekutuan. Persekutuan bermaksud penyatuan beberapa buah negeri dan membentuk sebuah negara bersekutu. Antara unsur penting dalam sebuah negara Persekutuan termasuklah wujudnya Kerajaan Persekutuan (Kerajaan Pusat) dan Kerajaan Negeri serta pembahagian kuasa dalam sistem pentadbiran.

Pembentukan Sistem Persekutuan di Malaysia

Sistem persekutuan di negara kita mempunyai latar belakang sejarah tersendiri, iaitu bermula pada tahun 1896 hingga tahun 1963.

Persekutuan 1896

Berikutan peluasan pengaruh British, sebuah Persekutuan yang terdiri daripada empat buah negeri Melayu ditubuhkan berdasarkan Perjanjian Persekutuan 1895.

Persekutuan berkuat kuasa pada tahun 1896 dan dikenali sebagai NNMB.

Persekutuan tersebut tidak mempunyai agihan kuasa dan fungsi khusus antara Kerajaan Persekutuan dengan Kerajaan Negeri.

Banyak keputusan pentadbiran dibuat oleh Residen Jeneral di Kuala Lumpur sebagai pusat pentadbiran NNMB.

Sejarah Pembentukan Konfederasi Negeri Sembilan 1895

- Pada tahun 1889, Luak Tampin, Rembau dan Seri Menanti disatukan sebagai Konfederasi Seri Menanti dan bersetuju menerima seorang Residen British.
- Pada tahun 1895, satu perjanjian ditandatangani antara Yamtuan Besar Seri Menanti dengan Undang Johol, Sungai Ujong, Jelevu, Rembau dan Tunku Besar Tampin untuk menubuhkan sebuah konfederasi yang lebih besar dikenali sebagai Negeri Sembilan.
- Mereka juga bersetuju menerima Residen British bagi membantu pentadbiran konfederasi tersebut.
- Yamtuan Besar Seri Menanti, Tuanku Muhammad ibni Tuanku Antah kemudiannya dilantik sebagai Yang di-Pertuan Besar Negeri Sembilan yang pertama pada tahun 1898. Martin Lister pula dilantik sebagai Residen yang pertama di Negeri Sembilan.

Konfederasi ialah gabungan antara negeri yang berdaulat dalam satu ikatan yang longgar. Kuasa negeri dikekalkan dan kedaulatan negeri terpelihara.

Sultan Idris Murshidul Adzam Shah.

Sultan Abdul Samad ibni Raja Abdullah.

Sultan Ahmad Al-Mu'azzam Shah.

Tuanku Muhammad ibni Tuanku Antah.

Raja-raja Melayu yang menandatangani Perjanjian Persekutuan 1895.

Sumber: Disesuaikan daripada Cheah Boon Kheng (ed), 2006. *Early Modern History 1800 – 1940*. Kuala Lumpur: Archipelago Press dan Didier Millet.

Majlis Mesyuarat Persekutuan 1927

- Majlis ini distruktur semula pada tahun 1927 untuk memperkemas tadbir urus Persekutuan dan mengukuhkan kedudukan British di negeri Melayu.

Raja-raja Melayu dan pembedar bergambar selepas menandatangani perjanjian penstrukturan semula Majlis Mesyuarat Persekutuan pada tahun 1927.

Sumber: Arkib Negara Malaysia.

Kesatuan Malaya 1946 (Malayan Union)

- Pada tahun 1946, British berusaha untuk menyatukan pentadbiran semua negeri Melayu serta Pulau Pinang dan Melaka untuk membentuk sebuah kerajaan berbentuk kesatuan yang dinamakan Kesatuan Malaya 1946 atau Malayan Union.
- Konsep kesatuan yang diperkenalkan di bawah Malayan Union ini turut membayangkan pembentukan sebuah kerajaan pusat yang kuat di bawah kuasa Gabenor British.
- Malayan Union dilaksanakan dalam tempoh masa yang terhad dan gagal diteruskan setelah mendapat bantahan daripada Raja-raja Melayu dan orang Melayu.

Persekutuan Tanah Melayu 1948

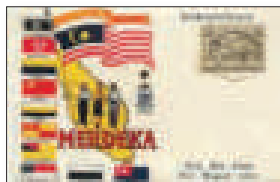
- Satu gabungan sembilan buah negeri Melayu dan dua buah NNS yang dikenali sebagai Persekutuan Tanah Melayu terbentuk melalui Perjanjian Persekutuan Tanah Melayu 1948.
- Perjanjian Persekutuan Tanah Melayu 1948 menetapkan kuasa Kerajaan Persekutuan dan Kerajaan Negeri.
- Pengagihan kuasa peringkat persekutuan dan negeri menandakan bermula era moden amalan Persekutuan di negara kita. Pesuruhjaya Tinggi British dilantik sebagai ketua Persekutuan. Raja-raja Melayu memerintah negeri mengikut perlembagaan negeri masing-masing.

Persekutuan Malaysia 1963

- Pada 16 September 1963, berdasarkan Perjanjian Malaysia, maka lahir sebuah Persekutuan yang terdiri daripada 11 buah negeri Tanah Melayu, Singapura dan dua buah negeri Borneo, iaitu Sarawak dan Sabah.
- Persekutuan ini dinamakan Malaysia.

Poskad Hari Merdeka 1957.

Sumber: Arkib Negara Malaysia.

Persekutuan Tanah Melayu 1957

- Pada 31 Ogos 1957, muncul Persekutuan Tanah Melayu yang merdeka.
- Persekutuan yang berasaskan Perjanjian Persekutuan Tanah Melayu 1957 mewujudkan sebuah Kerajaan Persekutuan yang kuat bagi melicinkan pentadbiran negara yang berdaulat.
- Jawatan Yang di-Pertuan Agong diwujudkan sebagai Ketua Persekutuan. Konsep Persekutuan diperkukuh dengan sistem Raja Berperlembagaan dan Demokrasi Berparlimen melalui peruntukan Perlembagaan Persekutuan Tanah Melayu 1957.

Pembentukan sistem Persekutuan di negara kita merupakan penerusan tradisi sejarah. Sistem tersebut berakar umbi daripada pemerintahan beraja dan berkait rapat dengan peluasan pengaruh British dalam pentadbiran negeri Melayu.

4.2 Kuasa Kerajaan Persekutuan dan Kerajaan Negeri

Pentadbiran Kerajaan Malaysia dibahagikan kepada tiga peringkat, iaitu Kerajaan Persekutuan, Kerajaan Negeri dan Kerajaan Tempatan.

Pembahagian Kuasa

Perlembagaan Persekutuan memperuntukkan kuasa yang khusus antara Kerajaan Persekutuan dengan Kerajaan Negeri yang meliputi kuasa perundangan dan kuasa pemerintahan.

Pembahagian kuasa antara Kerajaan Persekutuan dengan Kerajaan Negeri bertujuan melicinkan perjalanan sistem Persekutuan serta mengelakkan permasalahan antara kedua-dua peringkat kerajaan.

Peruntukan kuasa lebih besar diberikan pada peringkat Persekutuan untuk mewujudkan Kerajaan Persekutuan yang kuat bagi menjamin kestabilan dan kemajuan negara.

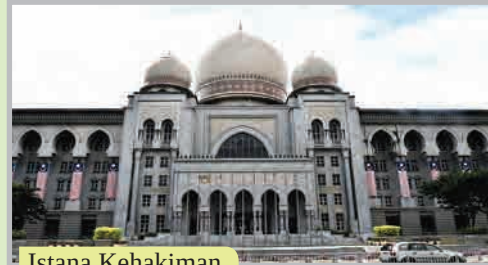
Tiada peruntukan kuasa khusus kepada Kerajaan Tempatan, sebaliknya Kerajaan Tempatan diletakkan di bawah kuasa Kerajaan Negeri.

Kompleks Perdana Putra.

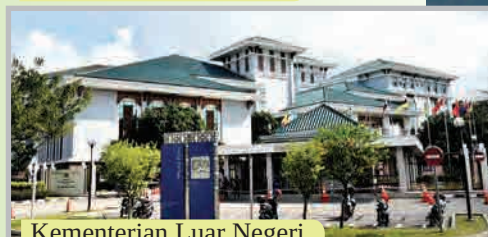
Masjid Putra.

Istana Kehakiman.

Kementerian Kewangan.

Kementerian Luar Negeri.

Pusat Pentadbiran Kerajaan Persekutuan

Kerajaan Persekutuan memindahkan pusat pentadbirannya dari Kuala Lumpur ke Putrajaya pada tahun 1999.

Putrajaya diisytiharkan oleh Tun Dr. Mahathir Mohamad, Perdana Menteri Malaysia keempat (1981–2003). Penubuhan ini untuk mewujudkan sebuah pusat pentadbiran kerajaan Persekutuan yang lebih sistematik berikutan keadaan Kuala Lumpur yang semakin sesak dengan pembangunan dan pertambahan penduduk.

Pada tahun 2000, Kerajaan Negeri Selangor dan Kerajaan Persekutuan menandatangani perjanjian untuk menjadikan Putrajaya sebuah Wilayah Persekutuan.

Nama Putrajaya diambil bersempena dengan nama Tunku Abdul Rahman Putra al-Haj, Perdana Menteri Malaysia pertama.

Kuasa Kerajaan Persekutuan

Pada peringkat Persekutuan, institusi yang mempunyai kuasa untuk membuat undang-undang bagi seluruh Malaysia ialah Parlimen. Kuasa pemerintahan Kerajaan Persekutuan meliputi perkara yang termaktub dalam Perlembagaan Persekutuan sebagai Senarai Persekutuan. Senarai Persekutuan menjelaskan kuasa Kerajaan Persekutuan yang luas meliputi skop kepentingan nasional dan merangkumi semua aspek perkhidmatan berhubung dengan pentadbiran negara.

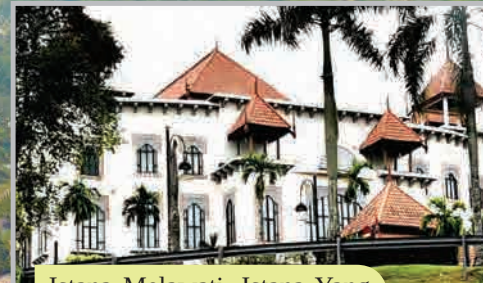
Antara yang terkandung dalam Senarai Persekutuan termasuklah:

- Hal ehwal luar negeri.
- Pertahanan.
- Keselamatan dalam negeri.
- Pentadbiran keadilan.
- Kewarganegaraan.
- Kewangan.
- Perhubungan dan pengangkutan.
- Pelajaran.
- Perubatan dan kesihatan.

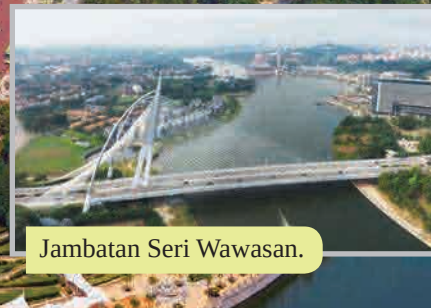

Kompleks Seri Perdana, kediaman rasmi Perdana Menteri.

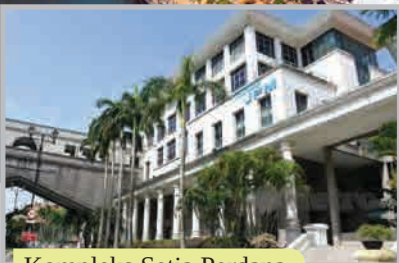
BAB 4

Istana Melawati, Istana Yang di-Pertuan Agong.

Jambatan Seri Wawasan.

Kompleks Setia Perdana.

Pusat Konvensyen Antarabangsa Putrajaya.

Mengapakah Perlembagaan Persekutuan memperuntukkan kuasa yang lebih banyak kepada Kerajaan Persekutuan?

Kuasa Kerajaan Negeri

Setiap negeri di Malaysia mempunyai Dewan Undangan Negeri (DUN) yang mempunyai kuasa untuk menggubal undang-undang bagi negerinya.

Kuasa pemerintahan Kerajaan Negeri meliputi perkara yang termaktub dalam Perlembagaan Persekutuan sebagai Senarai Negeri.

Antara perkara yang terkandung dalam Senarai Negeri termasuklah:

- Undang-undang Islam.
- Tanah.
- Pertanian dan perhutanan.
- Kerajaan tempatan.
- Hari kelepasan negeri.

Senarai Bersama

Senarai Bersama ialah perkara yang membolehkan Parlimen dan DUN menggubal undang-undang untuk perkara yang sama.

Sekiranya ada percanggahan bagi perkara di bawah Senarai Bersama, undang-undang yang diluluskan oleh Parlimen harus dipatuhi.

Antara perkara yang terkandung dalam Senarai Bersama termasuklah:

- Kebajikan awam.
- Biasiswa.
- Perlindungan haiwan liar dan taman negara.
- Perancangan bandar dan luar bandar.
- Kesihatan awam, kebersihan dan pencegahan penyakit.
- Kebudayaan dan sukan.
- Perumahan.

Peruntukan Tambahan bagi Sarawak dan Sabah

Kerajaan Negeri Sarawak dan Sabah diberi kuasa tambahan bagi menyesuaikan kemasukan negeri berkenaan ke dalam Persekutuan Malaysia.

Antara tambahan kepada Senarai Negeri bagi Sarawak dan Sabah termasuklah:

- Undang-undang dan adat anak negeri.
- Mahkamah Anak Negeri.
- Kereta api di Sabah.

Antara tambahan kepada Senarai Bersama bagi Sarawak dan Sabah termasuklah:

- Undang-undang diri berhubung dengan perkahwinan, penceraian, penjagaan anak, nafkah dan sebagainya berkaitan dengan undang-undang keluarga.
- Penyelidikan pertanian dan perhutanan, pengawalan makhluk perosak dan pencegahan penyakit tumbuhan.
- Pilihan raya bagi Dewan Negeri.

Di bawah Akta Imigresen 1963, Kerajaan Negeri Sarawak dan Sabah diberi kuasa untuk mengekalkan kuasa kawalan, kemasukan dan kediaman di negeri-negeri berkenaan.

Mengapakah peruntukan tambahan diberikan dalam Senarai Negeri dan Senarai Bersama bagi Sarawak dan Sabah?

- Senarai Persekutuan.
- Senarai Negeri.
- Senarai Bersama.

Peranan Kerajaan Tempatan

Kerajaan Tempatan merupakan kerajaan peringkat ketiga yang diberi kuasa untuk mentadbir dan melaksanakan tanggungjawab dalam sesebuah kawasan tempatan atau daerah kecil yang diwartakan. Kerajaan Tempatan lebih dikenali sebagai Pihak Berkuasa Tempatan (PBT) dan berada di bawah bidang kuasa Kerajaan Negeri.

Kerajaan Tempatan merupakan perantara antara Kerajaan Negeri dengan rakyat serta berperanan memberikan perkhidmatan kepada penduduk setempat. Fungsi Kerajaan Tempatan digariskan oleh Akta Kerajaan Tempatan 1976 [Akta 171], merangkumi semua jenis Kerajaan Tempatan seperti Majlis Bandaraya, Majlis Perbandaran dan Majlis Daerah.

Pembahagian kuasa dalam sistem Persekutuan menggambarkan kepentingan mewujudkan pentadbiran yang sistematik bagi melicinkan tadbir urus negara. Setiap peringkat kerajaan dalam Persekutuan mempunyai peranan untuk membentuk pentadbiran yang berwibawa bagi kemajuan bangsa dan negara.

Meneroka Bukti

Kerajaan Tempatan merupakan kerajaan yang paling rapat dengan rakyat. Buktikan.

4.3 Kerjasama Kerajaan Persekutuan dan Kerajaan Negeri

Kerjasama antara Kerajaan Persekutuan dengan Kerajaan Negeri penting untuk memastikan segala usaha pembangunan dapat memberikan manfaat demi kesejahteraan rakyat di seluruh negara. Kerjasama ini antaranya meliputi aspek pembangunan sosioekonomi, pemeliharaan khazanah negara, perumahan dan keselamatan.

Kerjasama Pembangunan Sosioekonomi

Bagi menjayakan pembangunan sosioekonomi, Kerajaan Persekutuan menubuhkan agensi yang dapat memberikan bantuan kewangan dan kepakaran kepada Kerajaan Negeri. Kerajaan Negeri pula menyediakan tanah untuk tujuan pembangunan kerana tanah di bawah bidang kuasa Kerajaan Negeri.

Pembangunan Tanah

Pada peringkat awal kemerdekaan, kerjasama sosioekonomi tertumpu pada pembukaan tanah baharu dan pembangunan *In-Situ*.

Pada tahun 1956, Kerajaan Persekutuan menubuhkan Federal Land Development Authority (FELDA) atau Lembaga Kemajuan Tanah Persekutuan untuk mengurus dan menyalurkan bantuan kewangan kepada Kerajaan Negeri dalam usaha melaksanakan rancangan pembangunan tanah baharu.

Kerajaan FELDA mendorong Kerajaan Persekutuan menubuhkan Federal Land Consolidation and Rehabilitation Authority (FELCRA) atau Lembaga Penyatuan dan Pemulihan Tanah Persekutuan pada tahun 1966 untuk menyatukan, memulihkan dan membangunkan tanah Kerajaan Negeri yang terbiar di seluruh negara.

Pembukaan Felda Endau, Mersing pada tahun 1959.

Sumber: Arkib Negara Malaysia.

Tun Abdul Razak Hussein, Perdana Menteri Malaysia kedua, melawat Segitiga Jengka, Pahang.

Sumber: Rokiah Talib, 2010. *Raja Muhammad Alias Arkitek Felda*. Bangi: Penerbit Universiti Kebangsaan Malaysia.

Segitiga Jengka ialah ilham Tun Abdul Razak Hussein. Segitiga Jengka merupakan Rancangan Pembangunan Wilayah pertama diusahakan oleh FELDA pada tahun 1966 yang merangkumi tiga daerah, iaitu Temerloh, Jerantut dan Maran, Pahang.

Pembangunan *In-Situ*

Menekankan pembangunan fizikal desa seperti penyediaan kemudahan asas, rumah rakyat dan pusat pertumbuhan ekonomi desa.

Membuat Interpretasi

Setem pos mencatatkan Tun Abdul Razak Hussein sebagai Bapa Pembangunan. Berikan justifikasi anda, mengapakah Tun Abdul Razak Hussein diberi gelaran sedemikian?

Pembangunan Wilayah

Selepas tahun 1970, kerjasama sosioekonomi diperluas kepada pembangunan wilayah berdasarkan pembangunan kawasan. Kerajaan Persekutuan membuka kawasan lebih luas di beberapa buah negeri untuk membangunkan wilayah baharu.

Agensi pembangunan di Sarawak:

- Lembaga Kemajuan Tanah Sarawak (LKTS).
- Lembaga Penyatuan Pemuliharaan Tanah Sarawak (SALCRA).

Agensi pembangunan di Sabah:

- Lembaga Kemajuan Tanah Sabah (SLDB).

Pembangunan Koridor Wilayah

Selepas tahun 2005, kerjasama sosioekonomi dilaksanakan melalui Pembangunan Koridor Wilayah berlandaskan projek pembangunan.

Pembangunan Koridor Wilayah merupakan perancangan strategik jangka panjang yang memberikan tumpuan kepada pembangunan di negeri dan wilayah yang kurang pesat untuk mewujudkan keseimbangan pembangunan negeri dan wilayah.

Pelan projek Wilayah Pembangunan Iskandar yang dikenali sebagai Iskandar Malaysia (Rancangan Pembangunan Iskandar).

Sumber: Malaysia, 2007. 50 Tahun Pendakian ke Puncak Emas. Kuala Lumpur: Jabatan Penerangan Malaysia.

Jadual 4.1 Rancangan Pembangunan Koridor Wilayah.

Rancangan Pembangunan Koridor Wilayah	Wilayah Liputan
2006 Rancangan Pembangunan Iskandar atau South Johor Economic Region (SJER).	Selatan Johor.
2007 Wilayah Ekonomi Koridor Utara atau Northern Corridor Economic Region (NCER).	Perlis, Kedah, Pulau Pinang, Utara Perak.
2007 Wilayah Ekonomi Pantai Timur atau East Coast Economic Region (ECER).	Pahang, Terengganu, Kelantan, Daerah Mersing, Johor.
2008 Koridor Tenaga Diperbaharui Sarawak atau Sarawak Corridor of Renewable Energy (SCORE).	Wilayah Tengah Sarawak.
2008 Koridor Pembangunan Sabah atau Sabah Development Corridor (SDC).	Seluruh Sabah.

Mengapakah negeri di pantai barat Semenanjung Malaysia tidak termasuk dalam Rancangan Pembangunan Koridor Wilayah?

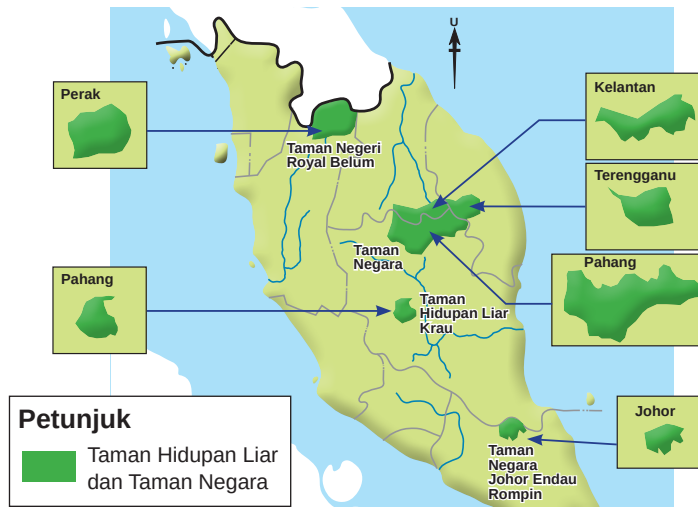
Kerjasama Pemuliharaan Khazanah Negara

Malaysia merupakan negara yang terkenal dengan kekayaan flora dan fauna. Bagi mengekalkan warisan biodiversiti untuk kepentingan generasi kini dan akan datang, kerajaan pada setiap peringkat bekerjasama mewujudkan rangkaian kawasan perlindungan seperti taman negara dan taman laut.

Pengurusan Taman Negara

Berdasarkan Perlembagaan Persekutuan, pengurusan hidupan liar dan taman negara merupakan tanggungjawab bersama antara Kerajaan Persekutuan dengan Kerajaan Negeri. Bagi mengukuhkan kerjasama ini, Akta Perlindungan Hidupan Liar 1972 [Akta 76] diwujudkan pada tahun 1972. Pada tahun 2010, akta ini digantikan dengan Akta Pemuliharaan Hidupan Liar 2010 yang dikenali sebagai Akta 716. Antara tahun 1972 hingga tahun 1978, Kerajaan Persekutuan mengambil alih pentadbiran semua Jabatan Mergastua Negeri di Semenanjung Malaysia. Jabatan Mergastua kemudiannya dinamakan sebagai Jabatan Perlindungan Hidupan Liar dan Taman Negara (PERHILITAN) Semenanjung Malaysia.

Pengurusan taman negara di Sarawak terletak di bawah pengurusan Perbadanan Perhutanan Sarawak manakala taman negara di Sabah terletak di bawah Jabatan Hidupan Liar Sabah.

Peta menunjukkan antara kawasan perlindungan hidupan liar dan taman negara di Semenanjung Malaysia.

Sumber: Malaysia, 2018. *Laporan Tahunan 2018 Annual Report*. Kuala Lumpur: Jabatan PERHILITAN Semenanjung Malaysia.

Taman Negara Kinabalu, Sabah diisytiharkan sebagai Tapak Warisan Dunia UNESCO pertama di Malaysia pada tahun 2000.

Taman Negara Mulu, Sarawak diiktiraf sebagai Tapak Warisan Dunia UNESCO pada tahun 2000.

Sumber: <https://unesco.org.my/v2/unesco-world-heritage-site/>. Dicapai pada 19 Julai 2020.

Rafflesia azlanii

Spesies *Rafflesia azlanii* merupakan spesies asli Semenanjung Malaysia dan mula ditemukan di Hutan Simpan Royal Belum di negeri Perak pada tahun 2003. Bagi memperingati penemuan ini, *Rafflesia* tersebut dinamakan bersempena dengan nama Sultan Perak, Sultan Azlan Muhibbuddin Shah ibni Almarhum Sultan Yusuff Izzuddin Shah Ghafarullahu-lah.

Litupan karang hidup yang sihat di perairan Taman Laut Malaysia.
Sumber: Jabatan Perikanan Malaysia.

Program restorasi karang di Taman Laut Malaysia oleh Jabatan Perikanan Malaysia.
Sumber: Jabatan Perikanan Malaysia.

Aktiviti pembersihan dasar laut di Taman Laut Malaysia oleh Jabatan Perikanan Malaysia.
Sumber: Jabatan Perikanan Malaysia.

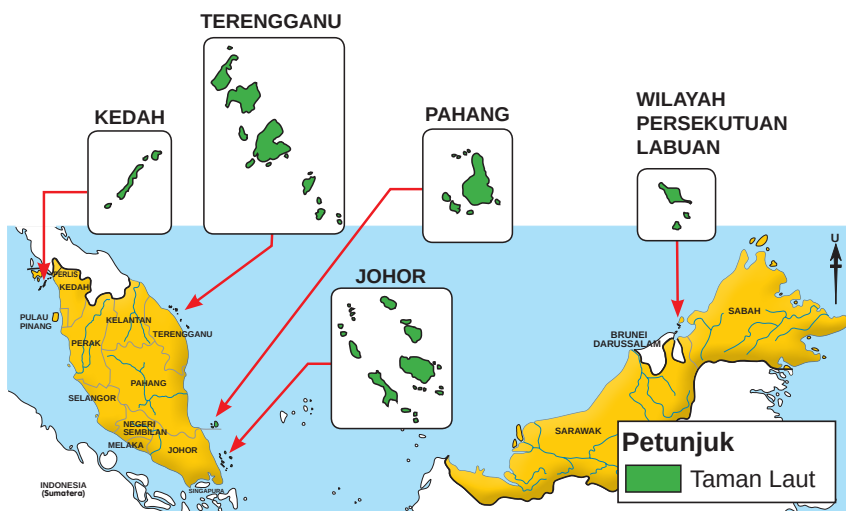
Pengurusan Taman Laut

Bagi memulihara khazanah laut di negara kita, 42 buah pulau di perairan Kedah, Terengganu, Pahang, Johor, Sabah dan Labuan diwartakan sebagai taman laut sejak tahun 1994.

Kerajaan Persekutuan membentuk dasar berkaitan dengan taman laut. Kerajaan Negeri berkuasa terhadap pembangunan pulau.

Penyelarasan pentadbiran taman laut dibuat melalui Mesyuarat Majlis Penasihat Kebangsaan Taman Laut dan Rizab Laut yang dianggotai oleh Kerajaan Persekutuan dan Kerajaan Negeri.

Jabatan Taman Laut Malaysia ditubuhkan pada tahun 2007 sebagai agensi Kerajaan Persekutuan yang bertanggungjawab secara keseluruhan dalam dasar pengurusan taman laut di Malaysia. Pada tahun 2018, pengurusan taman laut dipindahkan ke Jabatan Perikanan Malaysia. Kawasan perlindungan marin di perairan Sabah pula di bawah tanggungjawab Kerajaan Negeri melalui agensinya, iaitu Taman-Taman Sabah.

Peta lokasi pulau-pulau Taman Laut Malaysia.
Sumber: Jabatan Perikanan Malaysia.

Peta lokasi pulau-pulau Taman Laut Malaysia.

Jabatan Taman Laut Malaysia menjalankan rondaan dan pengawalseliaan di perairan Taman Laut.
Sumber: Jabatan Perikanan Malaysia.

Taman Laut di Bawah Pengurusan Taman-Taman Sabah

1. Taman Tunku Abdul Rahman, Kota Kinabalu.
2. Taman Pulau Tiga, Kuala Penyu.
3. Taman Pulau-Pulau Penyu, Sandakan.
4. Taman Marin Tun Sakaran, Semporna.
5. Taman Pulau Sipadan, Semporna.
6. Taman Tun Mustapha, Kudat.

Hidupan Laut

Empat daripada spesies penyu dunia boleh dijumpai di perairan Malaysia. Dua daripadanya ialah Penyu Karah (*Eretmochelys imbricata*) dan Penyu Hijau (*Chelonia mydas*).

Kerjasama Penyediaan Perumahan Rakyat

Perumahan terletak di bawah kuasa bersama Kerajaan Persekutuan dan Kerajaan Negeri. Pelbagai strategi dan langkah kerjasama diambil oleh kerajaan untuk memastikan rakyat dapat memiliki rumah sendiri.

Perumahan Awal Kemerdekaan

Pada awal kemerdekaan, Kerajaan Persekutuan dan Kerajaan Negeri bekerjasama menyediakan perumahan kos rendah terutamanya di kawasan bandar.

Kerajaan Persekutuan menubuhkan Kementerian Kerajaan Tempatan dan Perumahan pada tahun 1964 untuk menggiatkan usaha menyediakan perumahan kos rendah.

Kerajaan Negeri menyediakan tanah yang dijual pada harga rendah kepada Kerajaan Persekutuan untuk membina rumah.

Pembinaan perumahan di Petaling Jaya, Selangor pada tahun 1950-an.

Sumber: Arkib Negara Malaysia.

Perumahan untuk Mengatasi Masalah Kemiskinan

Selepas tahun 1970, Kerajaan Persekutuan bekerjasama dengan Kerajaan Negeri bagi membina rumah untuk rakyat berpendapatan rendah. Kerajaan mengenal pasti penyediaan perumahan bukan sahaja untuk menyelesaikan masalah kekurangan rumah tetapi juga sebagai langkah menghapuskan kemiskinan.

Flat Jalan Pekeliling di Jalan Tun Razak, Kuala Lumpur dibina untuk golongan berpendapatan rendah.

Sumber: Dasar Perumahan Negara (2018–2025), Jabatan Perumahan Negara, Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan.

Kerajaan Persekutuan melaksanakan Program Perumahan Rakyat (PPR) pada tahun 1997 untuk membina perumahan awam di seluruh negara.

Kerajaan Negeri menubuhkan agensi pembangunan negeri seperti Perbadanan Kemajuan Negeri Selangor (PKNS) dan Perbadanan Kemajuan Ekonomi Negeri Perak untuk membina rumah bagi rakyat berpendapatan rendah. Kerajaan Negeri juga memperkenalkan program Perumahan Awam Kos Rendah (PAKR) melalui peruntukan kewangan yang diterima daripada Kerajaan Persekutuan.

Perumahan Mampu Milik

Pada tahun 2014, Majlis Perumahan Negara ditubuhkan untuk merangka strategi menyediakan perumahan mampu milik.

Kerajaan Persekutuan dan Kerajaan Negeri menubuhkan pelbagai agensi serta memperkenalkan program khusus untuk membolehkan golongan pertengahan memiliki rumah.

Antara program peringkat Persekutuan termasuklah:

- Perbadanan Perumahan 1Malaysia (PR1MA).
- Rumah Mesra Rakyat di bawah Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan.

Antara program peringkat negeri termasuklah:

- Rumah Selangorku (Selangor).
- Rumah Mampu Milik Johor (Johor).

Rumah PR1MA merupakan projek rumah mampu milik.

Sumber: Dewan Bahasa dan Pustaka.

Kerjasama Menjamin Keselamatan dan Kedaulatan Negara

Keselamatan dan pertahanan negara adalah di bawah kuasa Kerajaan Persekutuan. Pada umumnya, keselamatan dalam negeri dan ketenteraman awam di bawah tanggungjawab Kementerian Dalam Negeri (KDN) manakala pertahanan negara di bawah Kementerian Pertahanan (KEMENTERAH). Kedua-dua aspek tersebut diselaraskan oleh Majlis Keselamatan Negara (MKN). Namun begitu, Kerajaan Persekutuan mengadakan kerjasama erat dengan Kerajaan Negeri untuk memastikan keselamatan rakyat dan kedaulatan negara terpelihara seperti mewujudkan kawasan keselamatan khas di Sarawak dan Sabah.

Pemerintahan Keselamatan Daerah Rajang di Sarawak

Berikutan dengan ancaman komunis yang semakin meningkat di Sarawak, Tun Abdul Razak Hussein, Perdana Menteri Malaysia kedua yang juga merupakan Pengerusi Majlis Keselamatan Negara mengisytiharkan Bahagian Ketiga Sarawak sebagai Rajang Area Security Command (RASCOS) atau Pemerintahan Keselamatan Kawasan Rajang pada 26 Mac 1972.

Ketua Menteri Sarawak dilantik sebagai Pengarah Operasi Negeri dalam RASCOS. Beliau bertanggungjawab menyelaraskan fungsi dan aktiviti pasukan keselamatan dengan pejabat awam dalam kawasan RASCOS.

Sidang akhbar oleh Datuk Patinggi Abdul Rahman Ya'kub, Ketua Menteri Sarawak berkaitan dengan komunis di Sarawak pada bulan Mac 1974.

Sumber: Arkib Negara Malaysia.

Jawatankuasa Utama dalam RASCOS.

Jawatankuasa	Pengerusi	Bidang Tugas
Jawatankuasa RASCOS.	Ketua Pegawai Eksekutif (Pegawai Tadbir Kanan Negeri Sarawak).	Menggubal dasar berkaitan dengan aktiviti harian organisasi RASCOS.
Jawatankuasa Perancang Gerakan.	Panglima Pasukan Keselamatan RASCOS.	Merancang gerakan di kawasan RASCOS.
Jawatankuasa Perang Saraf.	Ketua Pegawai Turus (Awam).	Merancang dan melaksanakan segala kegiatan gerak saraf.

Membuat Interpretasi

RASCOS merupakan sebuah organisasi pentadbiran yang unik. Berikan ulasan anda.

Kerjasama Kerajaan Persekutuan dan Kerajaan Negeri melalui RASCOS merupakan strategi yang berjaya memulihkan serta mengekalkan keselamatan dan keamanan di bahagian tengah Sarawak. Pada tahun 1995, RASCOS dibubarkan dan semua operasi keselamatan di Sarawak diselaraskan di bawah MKN.

Kawasan Keselamatan Khas Pantai Timur Sabah

Kerajaan Persekutuan dengan Kerajaan Negeri menubuhkan Eastern Sabah Security Command (ESSCOM) atau Kawasan Keselamatan Khas Pantai Timur Sabah ekoran pencerobohan pengganas dari Kepulauan Sulu di Kampung Tanduo, Lahad Datu, Sabah pada 12 Februari 2013. Misi ESSCOM untuk meningkatkan keselamatan Kawasan Timur Sabah daripada sebarang ancaman melalui kerjasama strategik antara agensi kerajaan.

ESSCOM bertanggungjawab mengawasi keselamatan 10 daerah di Pantai Timur Sabah yang dikenali sebagai Eastern Sabah Security Zone (ESSZONE) atau Zon Keselamatan Timur Sabah.

Latar Belakang Penubuhan ESSCOM.

12 Februari 2013	Pencerobohan pengganas Kepulauan Sulu di Lahad Datu.
5 Mac 2013	Ops Daulat dilancarkan.
7 Mac 2013	Perdana Menteri Malaysia mengumumkan pembentukan kawasan keselamatan khas di Pantai Timur Sabah.
27 Mac 2013	Pengisytiharan Zon Keselamatan Timur Sabah (ESSZONE).
1 April 2013	Kawasan Keselamatan Khas Pantai Timur Sabah (ESSCOM) ditubuhkan.

Pengerusi Jawatankuasa Pemantau ESSCOM
Perdana Menteri Malaysia

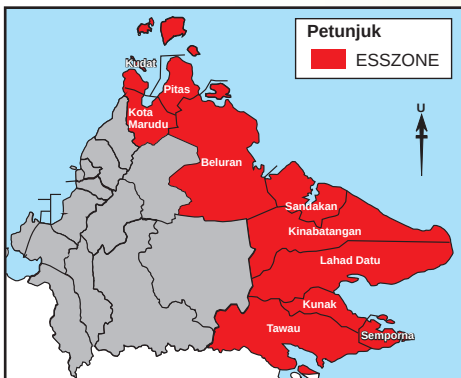
Pengerusi Jawatankuasa ESSZONE
Ketua Menteri Sabah

Ketua Pegawai Eksekutif
ESSCOM

Komander
ESSCOM

Pengurusan tertinggi dalam struktur organisasi ESSCOM.

Sumber: <https://esscom.gov.my/>. Dicapai pada 22 Mac 2020.

Peta menunjukkan 10 daerah di Pantai Timur Sabah yang terlibat dalam pengawalan ESSCOM.

Sumber: <https://esscom.gov.my/>. Dicapai pada 22 Mac 2020.

Kewujudan ESSCOM untuk menambah baik aspek keselamatan membuktikan komitmen kerajaan pada setiap peringkat dalam usaha mengembalikan semula ketenteraman demi kesejahteraan rakyat Sabah.

Kerjasama Kerajaan Persekutuan dan Kerajaan Negeri dalam pelbagai bentuk memperlihatkan usaha ke arah kesejahteraan rakyat. Kerjasama ini memberikan iktibar kepada kita tentang kepentingan menggembelng fikiran, tenaga dan usaha untuk membangunkan negara.

ESSCOM mengintegrasikan kerjasama agensi keselamatan seperti Angkatan Tentera Malaysia (ATM), Polis Diraja Malaysia (PDRM) dan Agensi Penguatkuasaan Maritim Malaysia (APMM).

Sumber: Malaysia, 2018. *Bagus Bah ESSCOM*. Kementerian Komunikasi dan Multimedia Malaysia.

Bandingkan cabaran RASCOM dengan ESSCOM dalam usaha memelihara keselamatan dan kedaulatan negara.

4.4 Faktor yang Mengukuhkan Sistem Persekutuan

Kekukuhan sistem Persekutuan di negara kita berkait rapat dengan konsep keluhuran Perlembagaan Persekutuan serta penyelarasan yang baik antara Kerajaan Persekutuan dengan Kerajaan Negeri.

Keluhuran Perlembagaan Mengukuhkan Persekutuan

Sejak negara mencapai kemerdekaan, Perlembagaan Persekutuan diangkat sebagai undang-undang tertinggi bagi mentakrifkan prinsip Persekutuan dan pentadbiran negara. Undang-undang yang digubal oleh Parlimen dan DUN tidak boleh bertentangan dengan peruntukan Perlembagaan Persekutuan.

Parlimen dan DUN tidak boleh menggubal undang-undang yang bercanggah antara satu sama lain. Perlembagaan Persekutuan menjadi rujukan utama apabila berlaku ketidakselarasan antara undang-undang Persekutuan dengan undang-undang Negeri.

Perkara 75 Perlembagaan Persekutuan menyebutkan bahawa jika mana-mana undang-undang Negeri tidak selaras dengan sesuatu undang-undang Persekutuan, maka undang-undang Persekutuan hendaklah mengatasi undang-undang Negeri.

Prinsip keluhuran Perlembagaan yang dijunjung ini mengukuhkan sistem Persekutuan di negara kita.

Penyelarasan Kerajaan Persekutuan dengan Kerajaan Negeri

Penyelarasan pentadbiran dibuat antara Kerajaan Persekutuan dengan Kerajaan Negeri melalui Mesyuarat Menteri Besar dan Ketua Menteri serta majlis khas.

Mesyuarat Menteri Besar dan Ketua Menteri

Mesyuarat dipengerusikan oleh Perdana Menteri serta dihadiri oleh Menteri Besar dan Ketua Menteri. Mesyuarat membincangkan pelaksanaan sesuatu dasar yang diputuskan oleh kerajaan.

Tan Sri Dato' Haji Muhyiddin Mohd. Yassin, Perdana Menteri Malaysia kelapan (tiga dari kiri), mempengerusikan Mesyuarat Khas Menteri Besar dan Ketua Menteri pada 17 Mac 2020 untuk menyelaras Perintah Kawalan Pergerakan (PKP) di seluruh negara bagi mengawal wabak *Coronavirus* atau COVID-19.

Majlis yang Termaktub dalam Perlembagaan Persekutuan

Perlembagaan Persekutuan memperuntukkan penubuhan Majlis Negara untuk menyelaraskan pentadbiran Kerajaan Persekutuan dengan Kerajaan Negeri, iaitu:

- Majlis Kewangan Negara.
- Majlis Tanah Negara.
- Majlis Negara bagi Kerajaan Tempatan.

Majlis yang Ditubuhkan oleh Kerajaan

Perhubungan antara Kerajaan Persekutuan dengan Kerajaan Negeri juga dibuat melalui majlis yang ditubuhkan oleh kerajaan seperti yang berikut:

- Majlis Keselamatan Negara.
- Majlis Air Negara.
- Majlis Perumahan Negara.

Majlis Kewangan Negara

Mentadbir hal ehwal berkaitan dengan kewangan seperti pemberian wang, bayaran cukai dan pinjaman Kerajaan Persekutuan kepada Kerajaan Negeri.

Majlis Tanah Negara

Membentuk dasar dan mengawal penggunaan tanah untuk kegiatan pertanian, perlombongan, perhutanan dan sebagainya.

Majlis Negara bagi Kerajaan Tempatan

Perundingan Kerajaan Persekutuan dan juga Kerajaan Negeri untuk membangunkan Kerajaan Tempatan.

Keberkesanan penyelarasan dan hubungan antara Kerajaan Persekutuan dengan Kerajaan Negeri dapat menjamin sistem Persekutuan beroperasi dengan berkesan. Hal ini membuktikan kepentingan bermusyawarah dalam membuat keputusan untuk kemajuan negara.

Sistem Persekutuan di negara kita terbentuk berdasarkan landasan sejarah tersendiri. Sejak merdeka, prinsip Persekutuan menyumbang kepada kestabilan hubungan antara negeri dan memberikan manfaat kepada kesejahteraan negara.

Pembahagian kuasa pemerintahan antara Kerajaan Persekutuan dengan Kerajaan Negeri mewujudkan kerjasama untuk mencapai kemajuan dalam pelbagai bidang. Pembahagian kuasa merupakan pendekatan terbaik untuk menjamin kekuatan, kekuasaan dan kestabilan negara.

Rakyat dan pemimpin pada semua peringkat perlu menunaikan tanggungjawab masing-masing untuk memastikan sistem Persekutuan membawa kemakmuran kepada negara.

Setiausaha Persekutuan bagi Sarawak dan Sabah

- Jawatan Setiausaha Persekutuan bagi Sarawak dan Sabah diwujudkan pada tahun 1963.
- Tanggungjawab utama adalah untuk mengeratkan hubungan antara Kerajaan Persekutuan dengan Kerajaan Negeri.
- Jawatan tersebut dihapuskan pada tahun 1982 dan diwujudkan semula pada tahun 1990 berikutan dengan keputusan Jemaah Menteri pada tahun 1989.

Kajian Kes

1. Dengan merujuk pelbagai sumber, kenal pasti majlis yang ditubuhkan untuk mengukuhkan sistem Persekutuan.
2. Sediakan laporan berdasarkan aspek yang berikut:
 - (a) Nama majlis.
 - (b) Tarikh ditubuhkan.
 - (c) Peranan majlis.
3. Bentangkan dapatan anda di dalam kelas.

SISTEM PERSEKUTUAN

1

Latar Belakang Sistem Persekutuan di Negara Kita

- Pembentukan Sistem Persekutuan di Malaysia

2

Kuasa Kerajaan Persekutuan dan Kerajaan Negeri

- Pembahagian Kuasa
- Kuasa Kerajaan Persekutuan
- Kuasa Kerajaan Negeri
- Peranan Kerajaan Tempatan

3

Kerjasama Kerajaan Persekutuan dan Kerajaan Negeri

- Kerjasama Pembangunan Sosioekonomi
- Kerjasama Pemuliharaan Khazanah Negara
- Kerjasama Penyediaan Perumahan Rakyat
- Kerjasama Menjamin Keselamatan dan Kedaulatan Negara

4

Faktor yang Mengukuhkan Sistem Persekutuan

- Keluhuran Perlembagaan Mengukuhkan Persekutuan
- Penyelarasan Kerajaan Persekutuan dengan Kerajaan Negeri

Pembelajaran Abad Ke-21

Aktiviti 1: Saya Lihat, Saya Fikir, Saya Tanya (I See, I Think, I Wonder)

Arahan:

1. Senaraikan perkara yang anda lihat.
2. Fikirkan perkara yang dilihat.
3. Bertanyakan soalan yang relevan.

Gambar yang berikut berkaitan dengan wang kertas Malaysia siri keempat yang dikeluarkan oleh Bank Negara Malaysia dengan tema “Keunikan Malaysia”. Wang kertas tersebut memaparkan kekayaan warisan di negara kita.

Mata wang Malaysia memaparkan keunikan warisan Malaysia.

Sumber: Dewan Bahasa dan Pustaka.

Secara berkumpulan, bincangkan dan lakukan aktiviti yang berikut:

1. Ceritakan keunikan yang anda lihat dalam gambar di atas.
2. Mengapakah keunikan tersebut dipaparkan pada mata wang Malaysia?
3. Jelaskan keunikan lain yang ada di negara kita.
4. Bincangkan langkah yang boleh diambil oleh Kerajaan Persekutuan dan Kerajaan Negeri untuk memelihara keunikan tersebut sebagai warisan khazanah negara.
5. Bentangkan hasil perbincangan anda di hadapan kelas.

Pembelajaran Abad Ke-21

Aktiviti 2: Jalan Galeri (Gallery Walk)

Arahan:

Murid bergerak dan berjalan di dalam kelas untuk melakukan aktiviti yang berikut:

1. Melihat dan membaca hasil yang dipaparkan.
2. Berfikir tentang hasil tugas tersebut.
3. Berbincang dengan rakan kumpulan.

Tajuk: Pembentukan Jata Negara Kita

Maklumat yang berikut berkaitan dengan pembentukan dan perubahan jata di negara kita.

1895	1948	1963	1965
• Persekutuan terdiri daripada empat buah negeri Melayu, iaitu Perak, Selangor, Negeri Sembilan dan Pahang. • Moto: "Dipelihara Allah".	• Persekutuan terdiri daripada sembilan buah negeri Melayu dan dua Negeri Selat, iaitu Pulau Pinang dan Melaka. • Moto: "Bersekutu Bertambah Mutu".	• Persekutuan menggabungkan negeri di Tanah Melayu dengan Singapura, Sarawak dan Sabah. • Moto: "Bersekutu Bertambah Mutu".	• Persekutuan terdiri daripada gabungan negeri di Semenanjung Malaysia dengan Sarawak dan Sabah. • Simbol Singapura digantikan dengan lambang Bunga Raya. • Moto: "Bersekutu Bertambah Mutu".

Berdasarkan maklumat di atas, lakukan aktiviti yang berikut:

1. Murid dibahagikan kepada empat kumpulan.
Kumpulan 1895, Kumpulan 1948, Kumpulan 1963 dan Kumpulan 1965.
Setiap kumpulan berbincang dan mencatatkan maklumat berkaitan dengan perkara yang berikut:
 - (a) Mentafsir jata di negara kita dari aspek simbol, warna dan moto.
 - (b) Menghubungkaitkan jata tersebut dengan pembentukan Persekutuan di negara kita.
2. Tampilkan maklumat hasil perbincangan di dalam kelas.
3. Setiap kumpulan bergerak dan meneliti maklumat hasil perbincangan kumpulan.
4. Guru sebagai pemudah cara meminta murid membuat rumusan tentang pembentukan jata dan hubung kait dengan pembentukan sistem Persekutuan di negara kita sehingga hari ini.

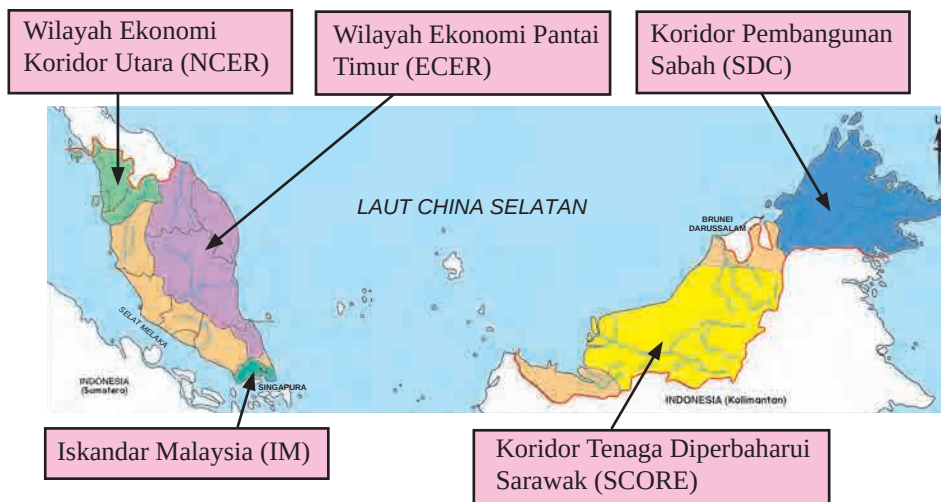

Pemahaman dan Pemikiran Kritis

1. Rajah yang berikut menunjukkan pembahagian pentadbiran dalam sistem Persekutuan di negara kita.

- (a) Senaraikan empat kuasa Kerajaan Persekutuan.
 - (b) Nyatakan tiga perkara di bawah kuasa Kerajaan Negeri.
 - (c) Kerajaan manakah yang paling hampir dengan rakyat? Berikan ulasan anda.
 - (d) Sistem Persekutuan berjaya mewujudkan pentadbiran yang kukuh dan stabil di negara kita. Buktikan.
2. Peta yang berikut menunjukkan rancangan Pembangunan Koridor Wilayah yang melibatkan kerjasama Kerajaan Persekutuan dan Kerajaan Negeri.

- (a) Namakan negeri dan wilayah yang terlibat dalam rancangan pembangunan Wilayah Ekonomi Koridor Utara (NCER).
- (b) Mengapakah rancangan Pembangunan Koridor Wilayah diwujudkan di seluruh Malaysia?
- (c) Berdasarkan pengetahuan sejarah anda, mengapakah negeri-negeri di Pantai Barat Semenanjung Malaysia tidak terlibat dalam rancangan Pembangunan Koridor Wilayah?

Pemahaman dan Pemikiran Kritis

1. Maklumat yang berikut berkaitan dengan pembahagian kuasa dalam Perlembagaan Persekutuan.

Senarai Persekutuan

Senarai Negeri

Senarai Bersama

Antara yang berikut, perkara manakah terletak di bawah Senarai Persekutuan?

- I. Pertahanan
- II. Pendidikan
- III. Hal ehwal tanah
- IV. Undang-undang Islam

- A. I dan II
- B. I dan IV
- C. II dan III
- D. III dan IV

2. Jadual yang berikut berkaitan dengan kerjasama Kerajaan Persekutuan dengan Kerajaan Negeri untuk kesejahteraan rakyat.

Program Kerajaan Persekutuan

- Perbadanan Perumahan 1Malaysia (PR1MA)
- Rumah Mesra Rakyat

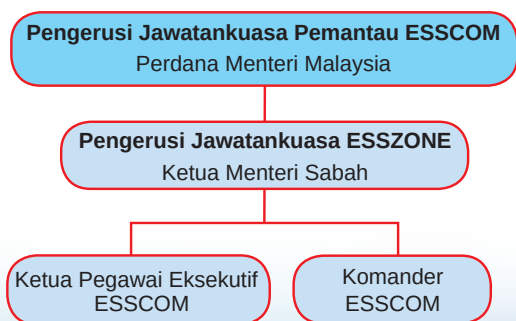
Program Kerajaan Negeri

- Rumah Selangorku (Selangor)
- Rumah Mampu Milik Johor (Johor)

Mengapakah kerjasama tersebut dilakukan?

- A. Mengatasi masalah setinggan di bandar
- B. Meningkatkan taraf hidup rakyat luar bandar
- C. Menyelesaikan masalah perumahan golongan miskin
- D. Membantu golongan pertengahan memiliki kediaman

3. Struktur organisasi yang berikut berkaitan dengan pentadbiran Kawasan Keselamatan Khas di Sabah.

Mengapakah pentadbiran tersebut diperkenalkan?

- A. Mewujudkan Majlis Keselamatan Negara
- B. Menghapuskan ancaman pengganas komunis
- C. Melaksanakan Pembangunan Koridor Wilayah
- D. Meningkatkan kerjasama bagi menjamin keselamatan

Cakna dan Cerminan Sejarah

Nilai, Patriotisme dan Iktibar

- Sistem Persekutuan yang diamalkan sejak merdeka berjaya mewujudkan kestabilan politik, kemakmuran ekonomi dan kesejahteraan sosial.
- Sistem Persekutuan merupakan sistem terbaik untuk mentadbir negara yang terdiri daripada gabungan negeri yang berdaulat.
- Usaha kerajaan pada setiap peringkat untuk mewujudkan kesejahteraan rakyat dan kemakmuran negara wajar dihargai.
- Kita hendaklah sentiasa menyokong dan melibatkan diri dalam usaha Kerajaan Persekutuan dan Kerajaan Negeri bagi memakmurkan negara.

Diri dan Keluarga

Setiap ahli keluarga daripada semua peringkat mempunyai tanggungjawab dan peranan untuk membina kejayaan institusi keluarga yang boleh menjadi contoh kepada masyarakat sekeliling.

Negara

Kepimpinan berwibawa berupaya untuk mewujudkan pemerintahan dan pentadbiran yang adil serta berintegriti untuk kemajuan bangsa dan negara.

Perdana Menteri Malaysia pertama hingga kelapan. Kerjasama pemimpin menjamin keutuhan sistem Persekutuan.

Sumber: Dewan Bahasa dan Pustaka.